

UMC Utrecht

(Verhoogde kans op) acute verwardheid/delir bij ouderen

**Informatie en adviezen voor oudere patiënten met (een
verhoogd risico op) een delir**

In deze folder gaan we in op factoren die het risico op een delirium verhogen. U kunt nagaan welke factoren bij u aanwezig zijn. En u krijgt adviezen om het risico op een delirium te verminderen.

Wat is een delier ?

In deze folder gaan we in op factoren die het risico op een delier verhogen en hoe het ontwikkelen van een delier zo veel mogelijk voorkomen kan worden. Daarnaast worden de verschijnselen van een delier beschreven. Tot slot ontvangt u adviezen die u kunt inzetten als u naaste is opgenomen in het ziekenhuis.

Een delier ontstaat door lichamelijke ontregelingen. Deze ontregelingen kunnen worden veroorzaakt door een operatie, door een ontsteking, door ziekten aan het hart of de longen, door stoornissen in de stofwisseling, door bepaalde medicijnen enzovoorts. Meestal is een delier tijdelijk.

Welke patiënten hebben een verhoogd risico op een delier?

Een delier kan op elke leeftijd voorkomen maar niet iedereen heeft er evenveel kans op. Een verhoogd risico heeft u vooral als u:

- al eerder een delier heeft gehad;
- geheugenproblemen heeft;
- 24 uur voor opname hulp nodig had met wassen en aankleden;
- minder goed kunt horen of minder goed kunt zien;
- regelmatig veel alcohol gebruikt.

Het voorkomen van een delier

Het voorkómen (preventie) van een delier kan wanneer u, zowel in het ziekenhuis als thuis,;

- voldoende eet en drinkt;
- geen of zo min mogelijk pijn heeft;
- blijft bewegen;
- uw eventuele hulpmiddelen als bril en gehoorapparaat goed kunt gebruiken;
- een klok en een kalender bij uw bed heeft;
- overdag een goede balans heeft tussen activiteiten en rust;
- 's nachts goed kunt slapen;
- uw bril en gehoorapparaat gebruikt.

U heeft adviezen gekregen om een delier bij u te voorkomen, maar het is niet zeker of u daardoor ook echt geen delier krijgt. Dat hangt namelijk ook af van factoren zoals conditie bij opname, de ernst van de aandoening, de aard van de behandeling, en eventuele complicaties.

Verschijnselen van een delier

- U bent niet zo helder als normaal. Het lijkt of de dingen langs u heen gaan in een soort dromerigheid.
- Uw geheugen laat u in de steek: met name de dingen die net of kort geleden zijn gebeurd, weet u niet meer.
- U weet niet zo goed meer waar u bent, wat de tijd is en herkent bekende personen niet goed meer. U bent de vat op uzelf en de omgeving kwijt. Dat kan voor u beangstigend zijn. U kunt hierdoor waakzaam, achterdochtig of zelfs agressief reageren. Maar u kunt zich ook juist stillletjes terugtrekken in tegenstelling tot wat uw omgeving van u gewend is.
- Iemand met een delier kan de werkelijkheid anders ervaren. Hij ziet of hoort dingen die er niet zijn, bijvoorbeeld beestjes of stemmen/ geluiden.

Zodra u of uw naaste dit signaleert, raden wij u aan contact op te nemen met uw huisarts of (indien u bent opgenomen in het ziekenhuis) dit door te geven aan de verpleegkundige of uw behandelend arts.

Wat kunt u zelf doen bij opname in het ziekenhuis?

U kunt samen met uw naasten ook veel doen bij of ter voorkoming van een delier:

- Meld als eerder sprake is geweest van een delier of een verwarde periode.
- Wees eerlijk over het eventuele bestaan van geheugenproblemen.
- Wees eerlijk over het gebruik van alcohol, nicotine en medicatie.
- Zorg dat bril, contactlenzen en gehoorapparaat (met reservebatterijen) beschikbaar zijn en ook worden gebruikt.
- Breng enkele vertrouwde zaken van thuis mee, zoals een foto met familieleden, een eigen kussen, wekker of horloge, favoriet tijdschrift, puzzelboekje.
- Blijf indien mogelijk bewegen en kom regelmatig uit bed.
- Draag overdag uw kleding.
- Spreek duidelijk af wie het aanspreekpunt is voor u (wie kunnen wij bellen als u verward dreigt te worden).
- Voor uw naaste geldt: meld veranderingen in de gedachtegang of het gedrag van uw naaste bij de verpleging.

Het ziekenhuis is een hectische omgeving waar rondom u als patiënt veel gebeurt. In deze hectiek is het vaak heel prettig als er een vertrouwd persoon aanwezig is (dit kan overdag maar ook 's nachts). Dat geldt zeker als u geheugenproblemen heeft. Vraag de verpleegkundige op uw afdeling naar de mogelijkheden hiervan.

Vragen

Als u een delier heeft, kunt u door de verwardheid niet goed meer aangeven hoe het met u gaat. Een delier is een vervelende aandoening die we samen met u graag willen voorkomen of (als u een delier heeft) zo goed mogelijk willen behandelen.

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u deze altijd bespreken met de huisarts, verpleegkundige of uw behandelend arts.

Divisie Interne Geneeskunde en Dermatologie

Afdeling Geriatrie

UMC Utrecht, Heidelberglaan 100, Postbus 85500, 3508 GA Utrecht

T. 088 75 555 55

www.umcutrecht.nl

© 2015, UMC Utrecht

Bezoekadres:
Heidelberglaan 100
3584 CX UTRECHT

Postadres:
Postbus 85500
3508 GA UTRECHT

www.umcutrecht.nl
T. +31 (0)88 75 555 55